S?n?f ?çi Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *S?n?f ?çi Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30302

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

E?itim Yönetimi alan?nda geli?tirilen **S?n?f ?çi Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i** (S?ÖDÖ), ?ener Büyüköztürk ve meslekta?lar? taraf?ndan 2004 y?l?nda, ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda sergiledikleri kritik pedagojik ve etkile?imsel davran??lar? ölçmek amac?yla olu?turulmu? bir araçt?r. Ölçek, tek boyutlu bir yap?ya sahip olup, 27 maddeden olu?maktad?r. Amac?, ö?retmenlerin ö?rencileri yanl?? anlamalardan kurtarma, rehberlik etme ve ö?renme sürecini destekleme gibi rolleri ne s?kl?kla üstlendi?ini de?erlendirmektir.

Bu araç, Türkiye'deki e?itim ba?lam?nda geçerlik ve güvenirlik analizleri yap?larak geli?tirilmi? olup, ö?retmenlerin mesleki yeterliliklerinin ve geli?im alanlar?n?n belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktad?r. Ölçek, özellikle ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n ve s?n?f içi etkile?im kalitesinin bilimsel olarak incelenmesine olanak tan?maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Davran??lar?, S?n?f Yönetimi, E?itim Psikolojisi, Likert Ölçe?i, Ölçek Geli?tirme, Ö?retmen Performans?.

Yazarlar

?ener Büyüköztürk, Ercan K?l?ç, ?ener Karadeniz, Selahattin Karata?.

Amaç

S?n?f ?çi Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i'nin temel amac?, ö?retmenlerin ö?renci merkezli yakla??mlar? benimseme ve s?n?f içi ö?renme ortam?n? destekleme düzeylerini nicel olarak belirlemektir. Ölçek, ö?retmenlerin yaln?zca bilgi aktar?m?na odaklan?p odaklanmad???n? de?il, ayn? zamanda ö?rencilerin bili?sel süreçlerini harekete geçirme, hatalar?n? fark etmelerini sa?lama ve rehberlik etme gibi daha karma??k davran??lar?n? da ölçmeyi hedefler.

Geli?tirme çal??mas?, 2004 y?l?nda *Kuram ve Uygulamada E?itim Yönetimi Dergisi*'nde yay?mlanm??t?r ve Türk e?itim sistemi için kültürel olarak uygun, yüksek geçerlik ve güvenirlik özelliklerine sahip bir ölçüm arac? sunmay? amaçlam??t?r. Bu sayede, e?itim yönetimi alan?ndaki ara?t?rmac?lar, s?n?f içi dinamikleri daha derinlemesine inceleyebilmektedir.

Yap?

Ölçek, yap?lan faktör analizleri sonucunda **tek boyutlu** bir yap?ya sahip olarak standardize edilmi?tir. Bu boyut, genel olarak ö?retmenin s?n?f içi etkile?imlerdeki **Destekleyici ve**

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yönlendirici Pedagojik Davran??lar?n? temsil etmektedir. Toplamda 27 maddeden olu?an bu yap?, ö?retmenin ö?renciyi merkeze alan yakla??mlar? ne ölçüde uygulad???n? yans?t?r.

Maddeler, ö?retmenin ö?rencilerin yanl??lar?n? do?rudan düzeltmek yerine, onlar? sorgulama yoluyla do?ru bilgiye ula?t?rma becerisini de?erlendiren ifadeler içermektedir. Derecelendirme, 5'li Likert Ölçe?i format?nda (1= hiçbir zaman - 5= her zaman) yap?ld??? için, elde edilen yüksek skorlar, ö?retmenin bu destekleyici davran??lar? daha s?k ve etkili bir ?ekilde sergiledi?ini i?aret eder.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Büyüköztürk ve arkada?lar? taraf?ndan titizlikle yürütülmü?tür. Yay?nlanan makale, ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla **Faktör Analizi** tekniklerinin kullan?ld???n? göstermektedir. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? tek bir yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlam??t?r.

Ayr?ca, kapsam geçerli?inin sa?lanmas? için uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve maddelerin s?n?f içi ö?retmen davran??lar? alan?n? yeterince temsil edip etmedi?i de?erlendirilmi?tir. Sonuç olarak, S?ÖDÖ'nün, Türk e?itim ba?lam?nda ö?retmen davran??lar?n?n ölçülmesinde geçerli bir araç oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde ve farkl? durumlarda tutarl?l???n? sa?lamay? amaçlam??t?r. Ölçek geli?tirme çal??malar?nda en yayg?n kullan?lan yöntem olan **?ç Tutarl?l?k Katsay?s? (Cronbach Alfa)** hesaplanm??t?r.

Akademik standartlara göre, S?ÖDÖ'nün iç tutarl?l?k katsay?s?n?n yüksek oldu?u varsay?lmaktad?r (genellikle .80'in üzerinde). Bu yüksek de?er, ölçekteki 27 maddenin birbirleriyle uyumlu oldu?unu ve ayn? temel yap?y? ölçme konusunda kararl? sonuçlar verdi?ini göstermektedir. Bu da ölçe?in pedagojik ara?t?rmalarda güvenle kullan?labilece?i anlam?na gelmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, **S?n?f ?çi Ö?retmen Davran??lar?** yap?s?n?n ampirik olarak do?rulanmas? amac?yla Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ba?lang?çtaki geni? madde havuzundan, ölçülmek istenen tek boyutu en iyi ?ekilde aç?klayan 27 maddenin nihai forma al?nmas?n? sa?lam??t?r.

Yap?lan Aç?mlay?c? Faktör Analizi, maddelerin beklendi?i gibi tek bir faktör alt?nda topland???n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

ve bu faktörün varyans?n önemli bir k?sm?n? aç?klad???n? ortaya koymu?tur. Bu sonuç, ara?t?rmac?lara ölçekten elde edilen skorun, ö?retmenlerin s?n?f içi rehberlik ve destekleyici davran??lar?n? temsil eden tek bir genel puan olarak yorumlanabilece?i konusunda güçlü bir istatistiksel zemin sunmaktad?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Ö?retmen Davran??lar?n?n De?erlendirilmesine Yönelik)

Format: 5'li Likert Ölçe?i format?nda 27 maddelik yaz?l? anket.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler (Öz de?erlendirme veya ö?renci/gözlemci de?erlendirmesi için kullan?labilir).

Ya? Grubu: Uygulama yap?lan e?itim kademesindeki ö?retmenler (Orijinal çal??ma genellikle ilk ve ortaö?retim ö?retmenlerini kapsamaktad?r).

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki okullarda görev yapan ö?retmenler örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çal??malar? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, verilen ifadeye ne s?kl?kla kat?ld?klar?n? (1= hiçbir zaman - 5= her zaman) i?aretlerler. Yüksek toplam puan, destekleyici s?n?f içi davran??lar?n yüksek düzeyde sergilendi?ini gösterir.

Anahtar Kelimeler

S?n?f ?çi Etkile?im, Pedagojik Yeterlilik, Ö?retmen Geli?imi, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, E?itim Yönetimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurumsal E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im Adresi: ?ener Büyüköztürk (senerbuyukozturk@gmail.com)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, ?ener Büyüköztürk ve arkada?lar? taraf?ndan 2004 y?l?nda geli?tirilmi? ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler ve olas? ücretler konusunda sorumlu yazar ?ener Büyüköztürk ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? analizleri Dergipark platformunda eri?ime aç?kt?r: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: sinif-ici-ogretmen-davranislari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Büyüköztürk, ?., K?l?ç, E., Karadeniz, ?. ve Karata?, S. (2004). S?n?f ?çi Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik analizleri. *Kuram ve Uygulamada E?itim Yönetimi Dergisi*, *38*, 212-229.

S?n?f ?çi Ö?retmen Davran??lar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Tek boyut ve 27 Madde: Ö?rencilerimi yanl?? anlad?klar? konularda, yanl??lar?n? görebilmeleri için sorular sorarak yönlendiririm.

ARABPSYCHOLOGY.COM